

Triindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Bukarešta (Romunija), 26. julij–2. avgust 2026

Naloge individualnega tekmovanja

Pravila za pisanje rešitev

Ne prepisuj nalog. Rešitve posameznih nalog napiši vsako na svoj list papirja. Na vsakem listu jasno označi številko naloge, številko svojega sedeža in svoj priimek. Del tvojega dela bo sicer lahko izgubljen ali pripisan komu drugemu.

Opiši vzorce in pravila, ki si jih našel/-la v podatkih, razen če je pri določeni nalogi navedeno drugače. Sicer za svoje odgovore ne boš prejel(a) vseh možnih točk.

1. naloga (20 točk). Podanih je nekaj besed v osrednji jupiščini ter njihove fonetične transkripcije in prevodi. Vse so prepisane glede na izgovorjavo v narečju zaliva Norton (ZN):

qasgulek	['qaz.ɣu.ʒəkʰ]	<i>progasti tjulenj</i>
nanevpak	[na.ˈnəf.pakʰ]	<i>veliko jezero</i>
tep'liuq	['təp.ʒi.uqʰ]	<i>on pripravlja starane ribje glave</i>
nav'pagtuq	['nav.pax.tuqʰ]	<i>res se je zlomilo</i>
qamiq'vak	[qa.ˈmiq.vakʰ]	<i>vrsta vešče</i>
nat'rarkaq	['nat.ɣax.kaqʰ]	<i>material za podplat čevljev iz živalskih kož</i>
calugun	[ca.ˈʒu.ɣun]	<i>strgalo za kožo</i>
kaal'taaq	[ka.ˈaʒ.ta.aqʰ]	<i>igralna karta</i>
ullelluku	[u.ˈʔəʔ.ʔu.ku]	<i>obrniti navzven</i>
ilquineq	['iʔ.qu.ˈi.nəqʰ]	<i>lobanja</i>
kaltuuvvilaq	['kaʔ.tu.ˈu.fi.ʒaqʰ]	<i>krompir</i>
kayangurngalnguq	[ka.ˈjaː.ɣuɤ.ˈɲaʒ.ɲuqʰ]	<i>ovalni predmet</i>
assikekeka	[a.ˈsiː.kə.ˈkək.ka]	<i>rad ga imam</i>
paluteqerru	[pa.ˈʒuː.tə.ˈqəx.ɣu]	<i>prosim, zapri to</i>
iggiggiayuli	[i.ˈxiː.xi.ˈaː.ju.ʒi]	<i>sova velika uharica</i>
ilalkumalria	[i.ˈʒaʔ.ku.ˈmaʒ.ɣi.a]	<i>žrtev</i>
aepailgaku	[a.ˈpəp.pa.ˈiʒ.ɣa.ku]	<i>preden ga vprašajo</i>
yuarutlertangqertuq	[ju.ˈaː.ɤutʰ.ˈʔəx.taɲ.ˈqəx.tuqʰ]	<i>obstaja stara pesem</i>
tutgarrlugaq	['tutʰ.xax.ˈʔu.ɣaqʰ]	<i>vnuk</i>
cuukvagtalek	[cu.ˈukʰ.fax.ˈtaː.ʒəkʰ]	<i>mesto, kjer je veliko rib ščuk</i>
cangatenrituten	[ca.ˈɲaː.tən.ˈɣiː.tu.tən]	<i>nič ni narobe s tabo</i>
cungagcessvakartat	[cu.ˈɲax.cəs.ˈfaː.kaɣ.tatʰ]	<i>kako so zeleni!</i>

Od zgornjih oblik so samo zadnje štiri drugače izgovorjene v drugem narečju tega jezika, splošni osrednji jupiščini (SOJ). Tu so fonetične transkripcije teh oblik, kot izgovorjene v narečju SOJ:

tutgarlugaq	[ˈtutʰ.ˈxax.ɬu.ɣaqʰ]	vnuk
cuukvagtalek	[cu.ˈukʰ.ˈfax.ta.ɬəkʰ]	mesto, kjer je veliko rib ščuk
cangatenrituten	[ca.ˈŋa:.ˈtən.ɰi.ˈtu:.tən]	nič ni narobe s tabo
cungagcessvakartat	[cu.ˈŋax.ˈcəs.fa.ˈkax.tatʰ]	kako so zeleni!

(a) Napiši v osrednji jupiščini:

1.	[ˈməɬ.qu.ˈɬəɬ.ɰi.ˈux.ta]	<i>naravovarstveni nadzornik</i>
2.	[qa.ˈja:.pix.ˈka:.ni]	<i>njegov lastni bodoči pristni kajak</i>
3.	[ta.ˈɬi:.xaxʰ]	<i>kavelj v kajaku</i>
4.	[ˈkəx.sa.ˈiɬ.ku.taɬʰ]	<i>nagobčnik za psa</i>
5.	[ˈcup.ɣa.ˈɬax.tuɬʰ]	<i>nenadoma je začutil domotožje</i>

Pri oblikah, ki obstajajo v le enem od obeh narečij (ZN ali SOJ), označi, v katerem narečju se uporablja ta oblika.

(b) Napiši fonetične transkripcije spodnjih oblik:

6.	aartartuq	<i>običajno je previden</i>
7.	akekataki	<i>av!</i>
8.	negavgun	<i>korenina, ki se uporablja kot krtača pri kopanju</i>
9.	atasuak	<i>poletne hlače</i>
10.	ner'ciquq	<i>on bo jedel</i>
11.	alikenritaqa	<i>tega me ni strah</i>
12.	neqlinrrarmek	<i>iz ravnokar narezanih rib</i>

Kadar imata narečji različni transkripciji, zapiši obe transkripciji in pri vsaki navedi, kateremu narečju pripada.

△ Osrednja jupiščina spada v eskimo-aleutsko jezikovno družino. Govori jo približno 10 000 ljudi na jugozahodni Aljaski v Združenih državah Amerike.

Znak [ː] označuje dolžino samoglasnika. Znak [ˈ] ločuje zloge. Znak [ˈ] se zapiše pred poudarjenim zlogom / poudarjenimi zlogi.

[h] označuje aspiracijo (pridih) predhodnega soglasnika.

[ə] = e v besedi *majhen*.

[c] ≈ č.

[j] = j.

[ɬ] = s, ampak z jezikom na istem mestu kot za l; [ɬ] = zveneči [ɬ].

[ŋ] = n v besedi *gong*.

[q] = k v besedi *kava*, ampak bolj zadaj v ustih.

[x] = ch v nemški besedi *Bach*; [ɣ] = zveneči [x].

[χ] = [x], ampak bolj zadaj v ustih; [ʁ] = zveneči [χ].

—Lai Otsuka (svetovalka: Sally Samson)

2. naloga (20 točk). Podanih je nekaj besed in besednih zvez v jeziku yéî dnye in njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu:

1. kpêdê	A. črn
2. kpêdêkpêdê	B. zelo bel
3. kpaapî ntóó	C. orešek, ki po praženju postane črn
4. kpaapî tp:oo	D. majhna ladja
5. nkéli tp:oo	E. drevo ima rdeče liste
6. tpile kpaapîkpaapî	F. bela stvar
7. yi yââ taataa	G. mladič belega kakaduja

Spodaj je še nekaj besed in besednih zvez v jeziku yéî dnye in njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu:

8. chêêpî mbwii miyó	H. čebela
9. kinikini	I. kosi železa
10. límî k:ii	J. Evropejec, tujec
11. mty:amty:aa	K. masten
12. mty:aa wee	L. žuželka
13. nkéli chêêpî pââ	M. dva dolga in tanka kamna
14. nkéli pi	N. hitro („kot strela“)
15. tpile wee	O. palica
16. yi mbwii	P. sladek

Za konec je tu še nekaj besed in besednih zvez v jeziku yéî dnye in njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu:

17. kémi nt:uu	Q. alkoholna pijača
18. k:ii miyó	R. truplo
19. nkéli mbwaa	S. očesno zrklo
20. ngwolo nt:uu	T. zelena kača
21. mbwaa	U. črevesni črv
22. mwi pê	V. visok in vitek človek
23. tpile pê k:ii kîgha nt:uu k:ii	W. drevesna debla
24. pi mbwii	X. dva bananovca
25. pi ntóó	Y. (nezrel) mango
26. tpile pê yi kuu yââ k:ii	Z. voda
27. yi pââ	AA. rumena kača

(a) Ugotovi pravilne povezave.

(b) Prevedi v slovenščino:

28. k:ii (ta beseda ima dva pomena; zapiši oba)

29. kpaapî 30. kîgha 31. mty:aa 32. nkéli dnye 33. ngwolo 34. kémi kîgha nt:uu

(c) Prevedi v jezik yéli dnye:

BB. (njegov) sin

EE. svež, surov

HH. otok Rossel

CC. zelen

FF. (nezrelo) sadje

DD. maščoba

GG. črn človek

(d) Poveži naslednje besede jezika yéli dnye s spodnjimi slikami, pri čemer je nté ≈ k:ii.

35. kpaapî tp:oo kpaapî tp:oo

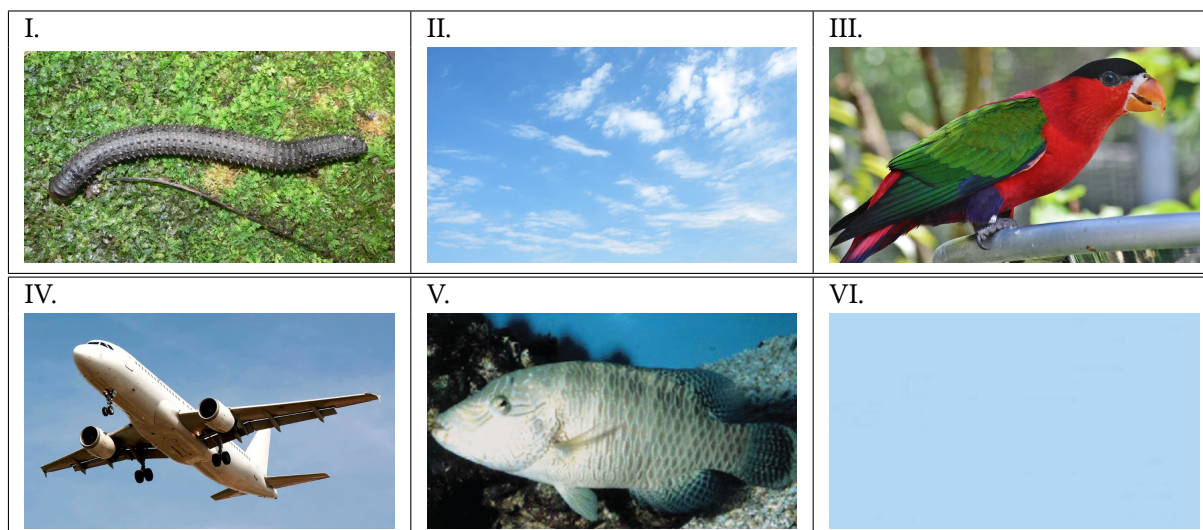
36. mbóó

37. mbóó nté

38. mbóó p:uu nkéli

39. pê pê

40. taa

(e) Pojasni, kako so v jeziku yéli dnye izražene barve.

⚠ Dodatna razlaga poleg odgovorov ni potrebna niti ne bo ocenjena.

Jezik yéli dnye ni klasificiran in je morda jezikovni izolat. Govori ga približno 5000 ljudi na otoku Rossel v jugovzhodnem delu Papue Nove Gvineje.

Beli kakadu je vrsta ptiča. Južni del Papue Nove Gvineje je bil v preteklosti pod britansko in kasneje avstralsko oblastjo.

â, ê, î, é, ó so samoglasniki. Znak □ označuje, da je naslednji samoglasnik nosni.

—Dan-Mircea Mirea

3. naloga (20 točk). Podani so stavki v ikitojščini in njihovi prevodi v slovenščino. Kjer več kot en stavek v ikitojščini ustreza le enemu prevodu v slovenščino, so podani vsi možni stavki v ikitojščini.

1. Ima paapaaja masiitiirii — Ema bo prodala ribo.
2. nu=iina isikirii iyyii — On(a) bo pretrgal(a) to vrv.
3. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ki=iita masiitiirii Jaime} \\ \text{ki=Jaime masiitiirii iita} \end{array} \right\}$ — Jaz bom Jaimeju prodal(a) hišo.
4. nu=naajuukura simiimi — On(a) je napisal(a) knjigo.
5. ki=iina masiirii ikwani saawiri — Jaz bom kupil(a) to mačeto od moškega.¹
6. ki=iipi asuraaja sakiirii mira — Jaz bom žvečil(a) manioko od teh otrok.
7. Leo iipi siwiirarii ikwaniwiya — Leo bo obiskal te moške.
8. kia=Leo iita irikatajuurii — Ti boš popravil(a) hišo od Lea.
9. ki=simiitakura iimi simiimiya — Jaz sem prebral(a) te knjige.
10. nu=iimi irikatajuurii iiminaka — On(a) bo popravil(a) te kanuje.
11. kia=kariiniikura miisaji kajinani — Ti si skrbel(a) za žival od ženske.
12. ki=simiitakura iina simiimi paajuuyaana — Jaz sem prebral(a) knjigo od tega učitelja.
13. $\left\{ \begin{array}{l} \text{nu=paapaaja miitiirii iina ikwani} \\ \text{nu=iina miitiirii ikwani paapaaja} \end{array} \right\}$ — On(a) bo temu moškemu dal(a) ribo.
14. ki=nikikura iipi kaajiya iitimira — Jaz sem videl(a) živali od teh žensk.
15. kia=iina simiimiya simiitarii maaya — Ti boš prebral(a) knjige od tega otroka.
16. $\left\{ \begin{array}{l} \text{kia=iina masiitiirii simiimi paajuuyaana} \\ \text{kia=paajuuyaana masiitiirii iina simiimi} \end{array} \right\}$ — Ti boš učitelju prodal(a) to knjigo.

(a) Prevedi naslednje stavke v slovenščino. Podaj več možnih prevodov, kjer je to mogoče. Poskrbi, da je pomen vsakega prevoda nedvoumen.

17. kia=iipi siwiirarii miisaji paajuuyaapi
18. nu=nikikura Leo paapaaja
19. ki=iina masiitiirii miisaji iimina
20. ki=iipi kariiniirii iina mira ikwani

(b) Prevedi naslednje stavke v ikitojščino. Podaj več možnih prevodov, kjer je to mogoče.

21. Ti si kupil(a) kanuje od teh otrok.
22. Ti boš pretrgal(a) vrv od učitelja.
23. Jaz bom kupil(a) hišo od teh žensk.
24. On(a) bo Ema prodal(a) te knjige.
25. Jaz bom popravil(a) ta kanu od teh moških.

△ Ikitojščina spada v zaparojsko jezikovno družino. Govori jo manj kot 100 ljudi v perujski Amazoniji.

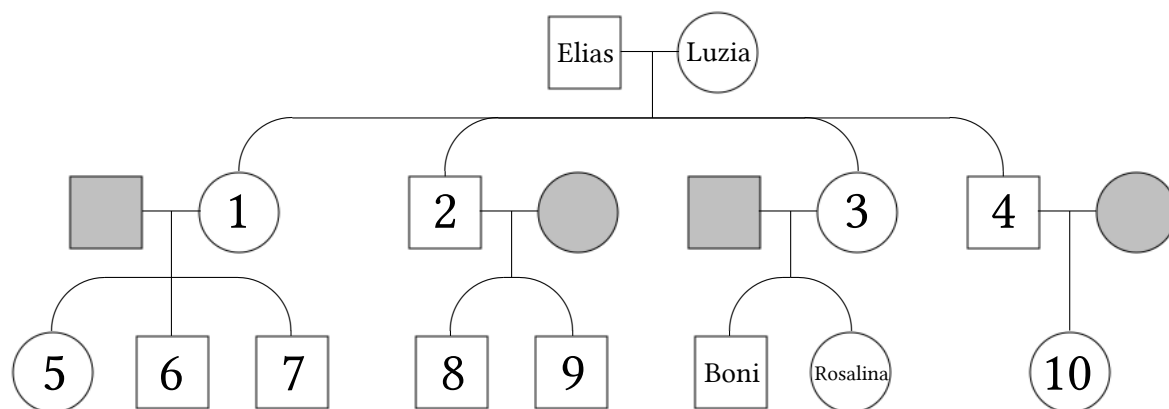
i je samoglasnik. j = h v angleški besedi hello. Znak $\square$ se uporablja za ločevanje dveh delov besede. Ikitojščina ima tone, vendar so zaradi poenostavitve v tej nalogi izpuščeni.

Ema, Jaime in Leo so osebna imena.

—Eimear McKnight

¹tj. moški ima več mačet, in jaz bom kupil(a) to.

4. naloga (20 točk). Podano je družinsko drevo družine govorcev jezika sakurabiat. V družinskem drevesu so sorojenci razvrščeni od najstarejšega do najmlajšega od leve proti desni.

□: moški ○: ženska □: bratje in sestre —: zakon |: sinovi in hčere

Podana so imena štirih družinskih članov: najstarejši poročeni par (Elias in Luzia) ter najstarejši dve osebi iz najmlajše generacije (Boni in Rosalina). Nekaj drugih družinskih članov je spodaj označenih s črkami (A–J) in na drevesu predstavljenih s števili (1–10), ne nujno v tem vrstnem redu. Osebe, označene sivo, se v tej nalogi ne pojavijo.

Podanih je nekaj besednih zvez, s katerimi te osebe lahko opišejo svoja družinska razmerja. V vsakem stolpcu je govorec zapisan na levi, stavki, ki jih izreče ta oseba, pa na desni. Na primer, G: Elias abitop pomeni, da G reče „Elias je abitop = moj ...“.

Elias: A otak H otaup	B: Rosalina omäyikut A okoypet D otak E otaup I omäyikut	F: C _____(iv) E okip G äsi I okoypet	H: Elias abitop B oyke C omäyikut D _____(vi) E otaup
Luzia: B omëpit	C: I okoypet G äsi	G: Elias abitop Boni okupi mëpit A okupi B _____(v) E okwa taup F omëpit I omëpit	I: F okwa G äsi
Boni: J okip	D: Rosalina _____(ii) F okwa I okupi	J: B abitop F oyke I okoypet	
Rosalina: A äsi	E: C okip D _____(iii) J oyke		
A: Luzia äsi Rosalina omëpit B okwa D okwa tak E okwa taup F oykey mëpit G oykey I _____(i)			

- Poveži števila (1–10) z družinskimi člani (A–J).
- Zapiši, v katerem vrstnem redu so se rodili družinski člani (5–10).
- Zapolni prazna mesta (i–vi). Na vsakem praznem mestu je možen le en pravilen odgovor, vendar pa je lahko vsak odgovor sestavljen iz več besed.

⚠ Jezik sakurabiat spada v tuparijsko vejo tupijske jezikovne družine. Govori ga približno 13 ljudi v brazilskem amazonskem deževnem gozdu, blizu meje z Bolivijo.

u ≈ u v besedi *ura*, ampak brez zaokroženih ustnic. Znak □ označuje nosni samoglasnik.

—Lai Otsuka (svetovalka: Ana Vilacy Galúcio)

5. naloga (20 točk). Podani so stavki v slovenščini in njihovi prevodi v jezik komnzo:

1. Jaz sem jih včeraj srečal.	kayé thewafé
2. Vi ste me pred enim tednom klicali.	nümä wobräknwath
3. Mi smo jih pred enim tednom držali.	nümä efathwake
4. Mi smo vas pred enim tednom prijeli.	nümä thefafake
5. Vi nas zdaj srečujete.	zena nwagrwath
6. Mi vas zdaj videvamo.	zena emarwe
7. Jaz jih zdaj kličem.	zena ebräknwé
8. Oni so vas pred enim tednom vrnil.	nümä thäbrimath
9. Vi ste nas pred enim tednom držali.	nümä nfathwath
10. Mi smo jih včeraj vrnil.	kayé thäbrime
11. Vi ste me pred enim tednom videli.	nümä zwemarath
12. Oni so nas včeraj poklicali.	kayé nznästh
13. Oni so me pred enim tednom poklicali.	nümä zwäsath
14. Jaz sem jih pred enim tednom srečeval.	nümä ewagrwa

(a) Prevedi v jezik komnzo:

15. Vi ste me včeraj prijeli.
16. Jaz sem vas pred enim tednom poklical.
17. Vi me zdaj držite.
18. Oni so nas pred enim tednom srečali.

(b) Prevedi v slovenščino na vse možne načine:

19. nümä nbrigwath
20. kayé thefafé
21. nümä emarwa
22. kayé nznäbrimth

△ Jezik komnzo spada v jamsko jezikovno družino. Govori ga približno 250 ljudi v vasi Rouku na jugu Papue Nove Gvineje.

ä, é, ü so samoglasniki; th je soglasnik.

—Vesko Milev (svetovalec: Christian Döhler)

Uredniki: Samuel Ahmed, Ákos Blaskovics, Mihai-Alexandru Bratu, Aida Davletova, Ivan Deržanski (tehn. ur.), Hugh Dobbs, Ana Meta Dolinar, Dmitrij Gerasimov, Shinjini Ghosh, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič, Angela Hou, David Hultman, Boris Iomdin, Taehun Lee, Bruno L'Astorina, Eimear McKnight, Dan-Mircea Mirea (gl. ur.), Andrej Nikulin, Tung-Le Pan, Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Aleksandr Piperski, Przemysław Podleśny, Marija Rubinštejn, Daniel Rucki, Kazune Sato, Milena Veneva, Elisija Warner.

Slovensko besedilo: Ana Meta Dolinar (lektorski pregled: Andrej Perdih, Domen Vaupotič).

Srečno!

Triindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Bukarešta (Romunija), 26. julij–2. avgust 2026

List za odgovore: **2. naloga**

(a)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.

(b) 28. k:ii –

- _____
- _____

29. kpaapî – _____

30. kîgha – _____

31. mty:aa – _____

32. nkéli dnye – _____

33. ngwolo – _____

34. kémi kîgha nt:uu – _____

(c) BB. (njegov) sin – _____

CC. zelen – _____

DD. maščoba – _____

EE. svež, surov – _____

FF. (nezrelo) sadje – _____

GG. črn človek – _____

HH. otok Rossel – _____

(d)

35.	36.	37.	38.	39.	40.
-----	-----	-----	-----	-----	-----

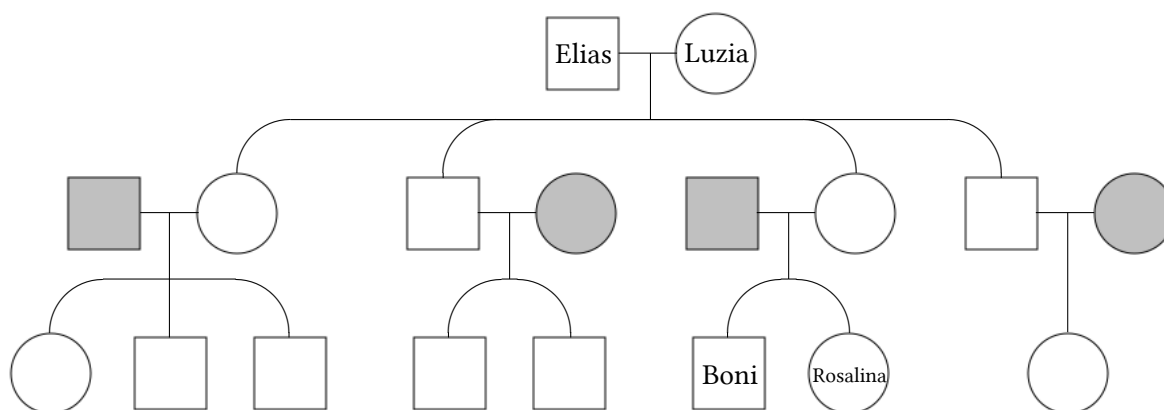
(e) Pojasni, kako so v jeziku yéli dnye izražene barve.

Triindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Bukarešta (Romunija), 26. julij–2. avgust 2026

List za odgovore: **4. naloga**

(a)

(b) Boni > Rosalina > > > > > >

(c) (i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

(v) _____

(vi) _____